

Bruselj, 19. december 2022
(OR. en)

16238/22

Medinstitucionalna zadeva:
2022/0367(NLE)

ENER 704
CLIMA 687
CONSOM 354
TRANS 805
AGRI 728
IND 573
ENV 1330
COMPET 1063
FORETS 140

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	14787/22
Št. dok. Kom.:	14349/22
Zadeva:	Predlog UREDBE SVETA o okviru za pospešitev uvajanja energije iz obnovljivih virov

V prilogi vam pošiljamo besedilo predloga uredbe Sveta o okviru za pospešitev uvajanja energije iz obnovljivih virov, potem ko je bil na seji Sveta PTE (energija) 19. decembra 2022 dosežen politični dogovor.

Priloženo besedilo bo pregledala pravnolingvistična služba.

Svet je za sprejetje te uredbe sklenil odobriti uporabo pisnega postopka.

UREDBA SVETA (EU) 2022/...

z dne ...

o okviru za pospešitev uvajanja energije iz obnovljivih virov

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 122(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Vojna agresija Ruske federacije proti Ukrajini in rekordno zmanjšanje dobave zemeljskega plina iz Ruske federacije državam članicam ogrožata zanesljivost oskrbe Unije in njenih držav članic. Hkrati sta izsiljevanje z oskrbo s plinom in manipulacija trgov s strani Ruske federacije z namernimi motnjami pretoka plina povzročila strmo zviševanje cen energije v Uniji, kar škodi gospodarstvu v Uniji in resno ogroža zanesljivost oskrbe. Hitro uvajanje obnovljivih virov energije lahko pomaga ublažiti učinke sedanje energetske krize, saj pomeni obrambo proti ruskim ukrepom. Energija iz obnovljivih virov lahko znatno prispeva k boju proti ruskemu izsiljevanju z energijo, saj krepi zanesljivost oskrbe Unije, zmanjšuje nestanovitnost trga in znižuje cene energije.

- (2) V zadnjih mesecih so dejanja Rusije še poslabšale razmere na trgu, še zlasti, ko se je povečala nevarnost popolne ustavitve dobave ruskega plina v Unijo v bližnji prihodnosti, te razmere pa so vplivale na zanesljivost oskrbe Unije. Zaradi tega se je močno povečala nestanovitnost cen energije v Uniji, poleti pa so bile cene plina in električne energije rekordno visoke, kar je povzročilo rast maloprodajnih cen električne energije, ki se bodo sčasoma odražale v večini pogodb z odjemalci ter tako vse bolj obremenjevale gospodinjstva in podjetja. Poslabšanje razmer na trgih z energijo je znatno prispevalo k splošni inflaciji v euroobmočju, kar je upočasnilo gospodarsko rast po vsej Uniji. Kot je Komisija navedla v predlogu o izrednih ukrepih, ki je bil priložen sporočilu Komisije z dne 18. oktobra 2022 z naslovom „Izredne energetske razmere – skupna priprava, nabava in zaščita EU“, se bo to tveganje nadaljevalo ne glede na morebitno začasno znižanje veleprodajnih cen in bo naslednje leto še večje. Evropska energetska podjetja bi lahko prihodnje leto imela hude težave pri polnjenju skladišč plina, saj je glede na trenutne politične razmere zelo verjetno, da bo iz Rusije v Unijo prispelo manj ali celo nič plina iz plinovodov. Poleg tega je cilj za leto 2023, določen v Uredbi (EU) 2022/1032 Evropskega parlamenta in Sveta¹, napolniti 90 % zmogljivosti Unije za skladiščenje plina v primerjavi z 80 % za to zimo. Tudi nepredvidljivi dogodki, kot je sabotaza plinovodov, in druga tveganja motenj v zanesljivosti oskrbe bi lahko povzročili še več napetosti na trgih s plinom. Poleg tega so novejšie politike v drugih svetovnih regijah, katerih cilj je zagotoviti podporo celotnim vrednostnim verigam tehnologije za energijo iz obnovljivih virov in pospešiti njihovo širitev, oslabile možnosti za konkurenčnost evropskih industrijskih panog tehnologije za energijo iz obnovljivih virov.

¹ Uredba (EU) 2022/1032 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. junija 2022 o spremembi Uredb (EU) 2017/1938 in (ES) št. 715/2009 glede skladiščenja plina (UL L 173, 30.6.2022, str. 17).

- (3) Glede na navedeno in da bi Unija odpravila izpostavljenost evropskih odjemalcev in podjetij visokim in nestanovitnim cenam, ki povzročajo gospodarsko in socialno stisko, olajšala potrebno zmanjšanje odjema energije, tako da bi oskrbo z zemeljskim plinom nadomestila z energijo iz obnovljivih virov, ter dosegla zanesljivejšo oskrbo, mora nemudoma sprejeti nadaljnje inčasne ukrepe za pospešitev uvajanja obnovljivih virov energije, zlasti s ciljno usmerjenimi ukrepi, s katerimi je mogoče v kratkem času pospešiti uvajanje obnovljivih virov energije v Uniji.
- (4) Nujni ukrepi so bili izbrani zaradi svoje narave in možnosti, da v kratkem času prispevajo k rešitvam izrednih energetske razmer. Natančneje, več ukrepov iz te uredbe lahko države članice hitro izvedejo za racionalizacijo postopka izdaje dovoljenj, ki se uporablja za projekte na področju energije iz obnovljivih virov, ne da bi za to potrebovale obremenjujoče spremembe svojih nacionalnih postopkov in pravnih sistemov, s tem pa bi lahko v kratkem času pospešile uvajanje obnovljivih virov energije. Nekateri od teh ukrepov so splošni, na primer uvedba izpodbojne domneve, da so projekti na področju energije iz obnovljivih virov v prevladujočem javnem interesu za namene zadevne okoljske zakonodaje, ali uvedba pojasnil glede področja uporabe nekaterih okoljskih direktiv ter poenostavitev okvira za izdajo dovoljenj za nadomestitev stare zmogljivosti z novo v elektrarnah, ki izkoriščajo obnovljive vire energije, s posebnim poudarkom na učinkih, ki izhajajo iz sprememb ali razširitev v primerjavi s prvotnim projektom. Drugi ukrepi so usmerjeni v konkretne tehnologije, npr. bistveno krajšo in hitrejšo izdajo dovoljenj za opremo za sončno energijo na obstoječih strukturah. Primerno je, da se ti nujni ukrepi začnejo izvajati čim prej in da se po potrebi prilagodijo za ustrezno reševanje trenutnih izzivov.

- (5) Uvesti je treba dodatne nujne in ciljno usmerjene ukrepe, namenjene konkretnim tehnologijam in vrstam projektov, ki imajo največ možnosti za hitro uvedbo in takojšen učinek na cilja zmanjšanja nestanovitnosti cen in zmanjšanja povpraševanja po zemeljskem plinu, ne da bi pri tem omejili skupno povpraševanje po energiji. Poleg pospešitve postopkov izdaje dovoljenj za opremo za sončno energijo na umetnih strukturah je primerno spodbuditi in pospešiti uvajanje solarnih naprav manjšega obsega, vključno za samooskrbovalce z energijo iz obnovljivih virov in kolektivne samooskrbovalce, kot so lokalne energetske skupnosti, saj so te možnosti najcenejše in najdostopnejše za hitro uvajanje novih naprav za obnovljive vire energije ter imajo najmanjše okoljske ali siceršnje vplive. Poleg tega ti projekti neposredno podpirajo gospodinjstva in podjetja, ki se soočajo z visokimi cenami energije, ter ščitijo potrošnike pred nestanovitnostjo cen. Nadomestitev stare zmogljivosti z novo v elektrarnah, ki izkoriščajo obnovljive vire energije, je možnost za hitro povečanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov z najmanjšim vplivom na omrežno infrastrukturo in okolje, tudi pri tehnologijah za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, kot je vetrna, pri kateri so postopki izdaje dovoljenj običajno daljši. Toplotne črpalke so neposredna alternativa za kotle na zemeljski plin, ki izkoriščajo energijo iz obnovljivih virov in lahko znatno zmanjšajo povpraševanje po zemeljskem plinu v sezoni ogrevanja.
- (5a) Zaradi nujnih in izrednih razmer na področju energije bi morale države članice imeti možnost, da uvedejo izvzetja iz nekaterih obveznosti presoje, določenih v okoljski zakonodaji Unije, za projekte na področju energije iz obnovljivih virov ter projekte na področju skladiščenja energije in električnih omrežij, ki so potrebni za vključitev energije iz obnovljivih virov v elektroenergetski sistem. Vendar bi morala biti izpolnjena dva pogoja: projekt bi se moral nahajati na območju, ki je predvideno za energijo iz obnovljivih virov ali za omrežje, in za tako območje bi se morala izvesti strateška presoja vplivov na okolje. Poleg tega bi bilo treba za zagotovitev varstva vrst sprejeti sorazmerne blažilne ukrepe ali, kadar ti niso na voljo, izravnalne ukrepe.

- (6) Ta uredba bi se morala uporabljati za postopke izdaje dovoljenj, ki se začnejo v obdobju njene uporabe. Glede na cilj te uredbe ter izredne razmere in izjemne okoliščine njenega sprejetja, zlasti glede na dejstvo, da kratkoročna pospešitev uvajanja obnovljivih virov energije v Uniji upravičuje uporabo uredbe za nedokončane postopke izdaje dovoljenj, bi bilo treba državam članicam dovoliti, da to uredbo ali nekatere njene določbe uporabljajo za postopke izdaje dovoljenj v teku, za katere zadevni organ še ni sprejel končne odločitve, pod pogojem, da se pri uporabi teh pravil ustrezno upoštevajo predhodno obstoječe pravice tretjih oseb in njihova legitimna pričakovanja. Države članice bi morale zato zagotoviti, da je uporaba te uredbe za postopke izdaje dovoljenj v teku sorazmerna ter ustrezno ščiti pravice in legitimna pričakovanja vseh zainteresiranih strani.

- (7) Eden od začasnih ukrepov je uvedba izpodbojne domneve, da so projekti na področju energije iz obnovljivih virov v prevladujočem javnem interesu ter služijo javnemu zdravju in varnosti za namene ustrezne okoljske zakonodaje Unije, razen če obstajajo jasni dokazi, da imajo ti projekti velike škodljive vplive na okolje, ki jih ni mogoče ublažiti ali izravnati. Obrati za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, vključno s toplotnimi črpalkami ali vetrno energijo, so ključnega pomena za boj proti podnebnim spremembam in onesnaževanju, znižanje cen energije, zmanjšanje odvisnosti Unije od fosilnih goriv in zagotovitev zanesljivosti oskrbe Unije. Domneva, da so obrati za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, vključno s toplotnimi črpalkami, v prevladujočem javnem interesu ter služijo javnemu zdravju in varnosti, bi omogočila, da bi se pri takih projektih po potrebi opravila poenostavljena presoja za posebna odstopanja, predvidena v ustrezni okoljski zakonodaji Unije, s takojšnjim učinkom. Države članice bi glede na svoje nacionalne posebnosti morale imeti možnost, da omejijo uporabo te domneve na nekatere dele svojih ozemelj ali na nekatere tehnologije ali projekte. Države članice lahko razmislijo o uporabi te domneve v svoji ustrezni nacionalni krajinski zakonodaji.

- (8) To kaže na pomembno vlogo, ki jo lahko ima energija iz obnovljivih virov pri razogljičenju energetskega sistema Unije, z zagotavljanjem takojšnjih rešitev za nadomestitev energije iz fosilnih goriv in z reševanjem težavnih razmer na trgu. Da bi odpravili ozka grla v postopku izdaje dovoljenj in pri delovanju obratov za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, bi bilo treba v postopku načrtovanja in izdaje dovoljenj pri tehtanju pravnih interesov v posameznem primeru vsaj pri projektih, ki so priznani kot projekti javnega interesa, dati prednost gradnji in delovanju obratov za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov ter razvoju povezane omrežne infrastrukture. V zvezi z varstvom vrst bi bilo treba to prednost dati le, če in v kolikor se izvajajo ustrezni ukrepi za ohranjanje vrst, ki prispevajo k ohranjanju ali obnovitvi ugodnega stanja ohranjenosti populacij vrst, in če so za to na voljo zadostna finančna sredstva in območja.

- (9) Sončna energija je ključni vir energije iz obnovljivih virov, s katero bi odpravili odvisnost Unije od ruskih fosilnih goriv in dosegli prehod na podnebno nevtralno gospodarstvo. Fotovoltaična sončna energija, ki je eden najcenejših razpoložljivih virov električne energije, in tehnologije sončne toplote, ki omogočajo ogrevanje iz obnovljivih virov z nizkimi stroški na enoto toplote, je mogoče hitro uvesti ter neposredno koristi državljanom in podjetjem. Glede na to bo v skladu s sporočilom Komisije z dne 18. maja 2022 z naslovom „Strategija EU za sončno energijo“ podprt razvoj odporne industrijske vrednostne verige sončne energije v Uniji, tudi prek zavezništva za fotovoltaično industrijo, ki bo ustanovljeno konec leta 2022. Pospešitev in izboljšanje izdaje dovoljenj za projekte na področju energije iz obnovljivih virov bosta pripomogla k širitvi zmogljivosti Unije za proizvodnjo tehnologije za čisto energijo. V trenutnih razmerah in zlasti ob zelo nestanovitnih cenah energije je potrebno takojšnje ukrepanje, da bi zagotovili občutno hitrejšo postopke izdaje dovoljenj, da bi občutno pospešili namestitev opreme za sončno energijo na umetnih strukturah, ki je na splošno manj kompleksna od naprav na tleh in lahko hitro prispeva k blažitvi učinkov trenutne energetske krize, če se pri tem ohranijo stabilnost, zanesljivost in varnost omrežja. Zato bi morali za te naprave veljati krajši postopki izdaje dovoljenj kot pa pri drugih projektih na področju energije iz obnovljivih virov.

- (10) Rok za postopek izdaje dovoljenj za namestitvev opreme za sončno energijo in z njo povezanih objektov za skladiščenje energije na isti lokaciji ter priklop na omrežje v obstoječih ali prihodnjih umetnih strukturah, ki so bile zgrajene za namene, ki ni proizvodnja sončne energije bi moral biti največ tri mesece. Za te naprave bi bilo treba uvesti tudi posebno odstopanje od zahteve po izvajanju presoje vplivov na okolje na podlagi Direktive 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta², saj verjetno ne bodo vzbudile pomislekov glede konkurenčne rabe prostora ali vpliva na okolje. Za odjemalce energije so naložbe v majhne decentralizirane naprave za sončno energijo, da bi postali samooskrbovalci z energijo iz obnovljivih virov, eno od najučinkovitejših načinov, kako znižati svoje račune za energijo in izpostavljenost nestanovitnosti cen. Državam članicam bi bilo trebadovoliti, da iz tega krajšega roka in tega odstopanja iz določenih utemeljenih razlogov izključijo nekatera območja ali strukture.

² Direktiva 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (UL L 26, 28.1.2012, str. 1).

- (11) K zmanjšanju skupnega povpraševanja po zemeljskem plinu, povečanju odpornosti sistema in doseganju ciljev Unije glede energije iz obnovljivih virov prispevajo tudi naprave za lastno porabo, vključno s kolektivnimi samooskrbovalci, kot so lokalne energetske skupnosti. Namestitev opreme za sončno energijo z zmogljivostjo pod 50 kW, vključno z napravami samooskrbovalcev z energijo iz obnovljivih virov, verjetno ne bo imela večjih škodljivih vplivov na okolje ali omrežje in ne vzbuja pomislekov glede varnosti. Poleg tega za male naprave na splošno ni potrebna širitev zmogljivosti na priključni točki omrežja. Glede na takojšnje pozitivne učinke takih naprav za potrošnike in omejene vplive na okolje, ki jih lahko povzročijo, je primerno še bolj racionalizirati postopek izdaje dovoljenj, ki se zanje uporablja, pod pogojem, da ne presežejo zmogljivosti priključitve na distribucijsko omrežje, in sicer z uvedbo pojma pritrdilnega molka upravnega organa v zadevnih postopkih izdaje dovoljenj, s katerim bi spodbudili in pospešili uvedbo teh naprav ter izkoristili njihove prednosti v kratkem času. Države članice bi morale imeti možnost, da zaradi svojih notranjih omejitev uporabijo prag, nižji od 50 kW, ki pa mora biti nad 10,8 kW. V vsakem primeru pa lahko ustrezni organi ali subjekti v enem mesecu, kolikor traja postopek izdaje dovoljenj, ustrezno utemeljenim odgovorom zavrnejo prejete vloge za take naprave iz razlogov, povezanih z varnostjo, stabilnostjo in zanesljivostjo omrežja.

- (12) Nadomestitev stare zmogljivosti z novo zmogljivostjo obstoječih obratov za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov daje veliko možnosti za hitro povečanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov, kar bi omogočilo zmanjšanje porabe plina. Nadomestitev stare zmogljivosti z novo omogoča nadaljnjo uporabo lokacij z znatnimi možnostmi za energijo iz obnovljivih virov, kar zmanjšuje potrebo po določitvi novih lokacij za projekte na področju energije iz obnovljivih virov. Nadomestitev stare zmogljivosti vetrne elektrarne z učinkovitejšimi turbinami omogoča ohranitev ali povečanje obstoječe zmogljivosti z manj, večjimi in učinkovitejšimi turbinami. Prednosti nadomestitve stare zmogljivosti z novo so tudi že obstoječ priključek na omrežje, verjetno večja sprejemljivost s strani javnosti in poznavanje vplivov na okolje.
- (13) Ocenjuje se, da se bo v obdobju 2021–2025 iztekla običajna obratovalna doba 20 let pri vetrnih elektrarnah na kopnem z zmogljivostjo 38 GW. Razgradnja teh zmogljivosti namesto nadomestitve stare zmogljivosti z novo bi povzročila znatno zmanjšanje trenutno nameščenih zmogljivosti energije iz obnovljivih virov, kar bi dodatno otežilo razmere na energetske trgu. Takojšnja poenostavitev in pospešenost postopkov izdaje dovoljenj za nadomestitev stare zmogljivosti z novo sta bistvenega pomena za ohranjanje in povečanje zmogljivosti za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov v Uniji. V ta namen se s to uredbo uvajajo dodatni ukrepi za nadaljnjo racionalizacijo postopka izdaje dovoljenj za nadomestitev stare zmogljivosti z novo pri projektih na področju energije iz obnovljivih virov. Zlasti bi moral rok največ šestih mesecev, ki velja za postopek izdaje dovoljenj za nadomestitev stare zmogljivosti z novo pri projektih na področju energije iz obnovljivih virov, vključevati vse zadevne presoje vplivov na okolje. Poleg tega bi bilo treba, kadar je za nadomestitev stare zmogljivosti z novo v elektrarni, ki izkorišča obnovljive vire energije, ali za nadgradnjo povezane omrežne infrastrukture, ki je potrebna za vključitev energije iz obnovljivih virov v elektroenergetski sistem, potreben pregled ali presoja vplivov na okolje, to omejiti na oceno tistih morebitnih pomembnih vplivov, ki izhajajo iz spremembe ali razširitve v primerjavi s prvotnim projektom.

- (14) Da bi spodbudili in pospešili nadomestitev stare zmogljivosti z novo v obstoječih elektrarnah, ki izkoriščajo obnovljive vire energije, bi bilo treba v primerih, kadar nadomestitev stare zmogljivosti z novo povzroči le omejeno povečanje skupne zmogljivosti v primerjavi s prvotnim projektom, takoj uvesti poenostavljen postopek za priključitev na omrežje.
- (15) Pri nadomestitvi stare zmogljivosti z novo v solarni napravi se lahko povečata učinkovitost in zmogljivost brez povečanja zasedenega prostora. Če se uporabljeni prostor med postopkom ne poveča in se prvotno zahtevani ukrepi za ublažitev vplivov na okolje upoštevajo še naprej, naprava z novo zmogljivostjo ne bi imela drugačnega vpliva na okolje kot prvotna naprava.
- (16) Tehnologija toplotnih črpalk je ključna za energijo iz obnovljivih virov za ogrevanje in hlajenje, ki je pridobljena iz energije okolice, tudi iz čistilnih naprav za odpadne vode, in geotermalne energije. Toplotne črpalke omogočajo tudi uporabo odvečne toplote in odvečnega hladu. Hitra uvedba toplotnih črpalk, ki uporabljajo premalo izkoriščene obnovljive vire energije, kot so energija okolice, geotermalna energija in odvečna toplota iz industrijskega in terciarnega sektorja, vključno s podatkovnimi centri, omogoča zamenjavo zemeljskega plina in drugih kotlov na fosilna goriva z rešitvijo za ogrevanje iz obnovljivih virov, hkrati pa povečuje energijsko učinkovitost. To bo pospešilo zmanjšanje uporabe plina za ogrevanje, tako v stavbah kot v industriji. Da bi pospešili namestitev in uporabo toplotnih črpalk, je primerno uvesti skrajšane postopke izdaje dovoljenj posebej za take naprave, vključno s poenostavljenim postopkom za priključitev manjših toplotnih črpalk na električno omrežje, kadar ni varnostnih pomislekov, niso potrebna dodatna dela za priključitev na omrežje in sestavni deli sistema niso tehnično nezdržljivi, razen če v skladu z nacionalno zakonodajo tak postopek ni potreben. Ker je namestitev toplotnih črpalk hitrejša in enostavnejša, bo povečanje uporabe obnovljivih virov energije v sektorju ogrevanja, ki predstavlja skoraj polovico porabe energije v Uniji, prispevalo k zanesljivosti oskrbe in pripomoglo k reševanju težavnejših razmer na trgu.

- (17) Pri določanju rokov za namestitve opreme za sončno energijo, nadomestitev stare zmogljivosti z novo v elektrarnah, ki izkoriščajo obnovljive vire energije, in uvedbo toplotnih črpalk se čas, v katerem se elektrarne, njihovi priključki na omrežje in povezana potrebna omrežna infrastruktura gradijo ali nadomeščajo z novo zmogljivostjo, ne bi smel upoštevati v teh rokih, razen če sovпада z drugimi upravnimi stopnjami postopka izdaje dovoljenj. Poleg tega se v teh rokih ne bi smel upoštevati čas za upravne stopnje, potrebne za velike nadgradnje omrežja zaradi zagotavljanja stabilnosti, zanesljivosti in varnosti omrežja.
- (18) Da bi dodatno olajšali uvajanje energije iz obnovljivih virov, bi bilo treba državam članicam omogočiti, da ohranijo možnost dodatnega skrajšanja rokov za postopek izdaje dovoljenj.
- (19) Določbe Konvencije Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo (UN/ECE) o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah (v nadaljnjem besedilu: Aarhuška konvencija) glede dostopa do informacij, udeležbe javnosti pri odločanju in dostopa do pravnega varstva v okoljskih zadevah, zlasti pa obveznosti držav članic v zvezi z udeležbo javnosti in dostopom do pravnega varstva, se uporabljajo še naprej.

- (20) Načelo energetske solidarnosti je splošno načelo prava Unije, kot je navedlo Evropsko sodišče v sodbi z dne 15. julija 2021, v primeru C-848/19 P³ Nemčija/Poljska, in se uporablja za vse države članice. Pri izvajanju načela energetske solidarnosti ta uredba omogoča čezmejno porazdelitev učinkov hitrejšega uvajanja projektov na področju energije iz obnovljivih virov. Ukrepi iz te uredbe so namenjeni napravam za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov v vseh državah članicah in zajemajo širok nabor projektov, tudi na obstoječih strukturah, nove namestitve opreme za sončno energijo in nadomestitve zmogljivosti v obstoječih napravah z novimi. Glede na stopnjo povezanosti energetskih trgov Unije bi morale kakršno koli povečanje uvedbe energije iz obnovljivih virov v državi članici koristiti tudi drugim državam članicam v smislu zanesljivosti oskrbe in nižjih cen. Prispevati bi morale k pretoku električne energije iz obnovljivih virov čez meje na območja, kjer je to najbolj potrebno, in zagotoviti, da se bo poceni proizvedena električna energija izvažala v države članice, v katerih je proizvodnja električne energije dražja. Poleg tega bodo novo nameščene zmogljivosti za energijo iz obnovljivih virov v državah članicah vplivale na splošno zmanjšanje povpraševanja po plinu povsod v Uniji.

³ Sodba Sodišča z dne 15. julija 2021, Nemčija/Poljska, C-848/19 P, ECLI:EU:C:2021:598.

- (21) Člen 122(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije Svetu omogoča, da na predlog Komisije in v duhu solidarnosti med državami članicami odloči o ukrepih, ki ustrezajo gospodarskim razmeram, zlasti ob hudih težavah pri oskrbi z nekaterimi proizvodi, zlasti na področju energetike. Glede na nedavne dogodke in zadnja dejanja Rusije obstaja veliko tveganje popolne ustavitve dobave ruskega plina, kar skupaj z negotovimi obeti glede alternativ prinaša znatno grožnjo za moteno oskrbo z energijo, nadaljnjo rast cen energije in posledično dodaten pritisk na gospodarstvo Unije. Zato so potrebni nujni ukrepi.
- (22) Glede na obseg energetske krize, njene socialne, gospodarske in finančne posledice ter potrebo po čimprejšnjem ukrepanju bi morala ta uredba nujno začeti veljati dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije. Obdobje njene veljavnosti je časovno omejeno na 18 mesecev, vsebuje pa določbo o pregledu, na podlagi katere bi Komisija po potrebi lahko predlagala podaljšanje njene veljavnosti.
- (23) Ker ciljev te uredbe države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev –

SPREJEL NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

Ta uredba vzpostavlja začasna izredna pravila za pospešitev postopka izdaje dovoljenj, ki se uporablja za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, s posebnim poudarkom na specifičnih tehnologijah za energijo iz obnovljivih virov ali vrstah projektov, ki lahko v kratkem času pospešijo uvajanje obnovljivih virov energije v Uniji.

Ta uredba se uporablja za vse postopke za izdajo dovoljenj, ki se začnejo v obdobju njene uporabe, in ne posega v nacionalne določbe, ki določajo krajše roke od tistih iz členov 4, 5 in 6.

Države članice lahko to uredbo uporabljajo tudi za postopke izdaje dovoljenj v teku, v zvezi s katerimi končna odločitev ni bila sprejeta pred ... (UL: prosimo, vstavite datum začetka veljavnosti te uredbe), če se s tem skrajša postopek izdaje dovoljenj in se ohranijo predhodno obstoječe pravne pravice tretjih oseb.

Člen 2

Opredelitve pojmov

Za namene te uredbe se uporabljajo opredelitve pojmov iz člena 2 Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta⁴. Poleg tega se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „postopek izdaje dovoljenj“ pomeni postopek, ki:
 - (a) zajema vsa ustrezna upravna dovoljenja za izgradnjo obratov za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, vključno s toplotnimi črpalkami, objektov za skladiščenje energije na isti lokaciji in sredstev, potrebnih za njihovo priključitev na omrežje, nadomestitev stare zmogljivosti z novo zmogljivostjo v njih in njihovo obratovanje, vključno z dovoljenji za priključitev na omrežje in presojami vplivov na okolje, kjer so potrebne, in
 - (b) zajema vse upravne stopnje, ki se začnejo, ko ustrezni organ potrdi prejem popolne vloge, ter zaključijo, ko ustrezni organ izda uradno obvestilo o končni odločitvi o izidu postopka;
- (2) „oprema za sončno energijo“ pomeni opremo, ki pretvarja energijo sonca v toplotno ali električno energijo, vključno s sončno toplotno in sončno fotovoltaično opremo.

⁴ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).

Člen 3

Prevladujoči javni interes

1. Za načrtovanje, gradnjo in obratovanje obratov in naprav za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, njihovo priključitev na omrežje, povezano omrežje ter sredstva za skladiščenje se za namene člena 6(4) in člena 16(1), točka (c), Direktive Sveta 92/43/EGS⁵, člena 4(7) Direktive 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁶ in člena 9(1), točka (a), Direktive 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁷ pri tehtanju pravnih interesov v posameznem primeru domneva, da so v prevladujočem javnem interesu ter služijo javnemu zdravju in varnosti. Države članice lahko omejijo uporabo teh določb na nekatere dele svojega ozemlja ter na nekatere vrste tehnologij ali na projekte z določenimi tehničnimi značilnostmi v skladu s prednostnimi nalogami iz celovitih nacionalnih energetske in podnebne načrtov.

⁵ Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, 22.7.1992, str. 7).

⁶ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L 327, 22.12.2000, str. 1).

⁷ Direktiva 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL L 20, 26.1.2010, str. 7).

2. Države članice vsaj pri projektih, ki so priznani kot projekti v prevladujočem javnem interesu, zagotovijo, da se v postopku načrtovanja in izdaje dovoljenj pri tehtanju pravnih interesov v posameznem primeru da prednost gradnji in delovanju obratov in naprav za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov ter razvoju povezane omrežne infrastrukture. V zvezi z varstvom vrst se prejšnji stavek uporablja le, če in v kolikor se izvajajo ustrezni ukrepi za ohranjanje vrst, ki prispevajo k ohranjanju ali obnovitvi ugodnega stanja ohranjenosti populacij vrst, in če so za to na voljo zadostna finančna sredstva in območja.

Člen 4

Pospešitev postopka izdaje dovoljenj za namestitev opreme za sončno energijo

1. Postopek izdaje dovoljenj za namestitev opreme za sončno energijo in objektov za skladiščenje energije na isti lokaciji, vključno s solarnimi napravami, integriranimi v stavbe, in opremo za sončno energijo, nameščeno na strehe, v obstoječih ali prihodnjih umetnih strukturah, z izjemo površin umetnih vodnih teles, traja največ tri mesece, pod pogojem, da glavni namen takih struktur ni proizvodnja sončne energije. Z odstopanjem od člena 4(2) Direktive 2011/92/EU in točk 3(a) in (b) Priloge II, bodisi samostojno bodisi v povezavi s točko 13(a) Priloge II k navedeni direktivi, so take namestitve opreme za sončno energijo izvzete iz morebitne zahteve, da se ugotovi, ali je za projekt potrebna presoja vplivov na okolje, ali iz zahteve za izvedbo namenske presoje vplivov na okolje.

2. Države članice lahko nekatera območja ali strukture izključijo iz določb odstavka 1 zaradi varstva kulturne ali zgodovinske dediščine ali iz razlogov, povezanih z nacionalnimi obrambnimi interesi ali varnostjo.
3. Za postopek izdaje dovoljenja za namestitev opreme za sončno energijo, vključno za samooskrbovalce z energijo iz obnovljivih virov, z zmogljivostjo 50 kW ali manj se šteje, da je dovoljenje podano, če ustrezni organi ali subjekti ne odgovorijo v enem mesecu po vložitvi vloge, pod pogojem, da zmogljivost opreme za sončno energijo ne presega obstoječe zmogljivosti priključka na distribucijsko omrežje.
4. Kadar uporaba praga iz odstavka 3 tega člena povzroči znatno upravno breme ali omeji delovanje električnega omrežja, lahko države članice uporabijo nižji prag, ki pa mora biti nad 10,8 kW.
5. Vse odločitve, ki izhajajo iz postopkov izdaje dovoljenj iz odstavka 1 tega člena, se objavijo v skladu z obstoječimi obveznostmi.

Člen 5

Nadomestitev stare zmogljivosti z novo v elektrarnah, ki izkoriščajo obnovljive vire energije

1. Postopek izdaje dovoljenj za nadomestitev stare zmogljivosti z novo v projektih, vključno z dovoljenji v zvezi z nadgradnjo sredstev, potrebnih za njihovo priključitev na omrežje, kadar se zaradi nadomestitve stare zmogljivosti z novo poveča zmogljivost, traja največ šest mesecev, vključno s presojami vplivov na okolje, kadar to zahteva ustrezna zakonodaja.

2. Kadar se zaradi nadomestitve stare zmogljivosti z novo zmogljivost elektrarne, ki izkorišča obnovljive vire energije, ne poveča za več kot 15 %, in brez vplivanja na potrebo po oceni morebitnih vplivov na okolje na podlagi odstavka 3 tega člena se priključitev na prenosno ali distribucijsko omrežje dovoli v treh mesecih po predložitvi vloge ustreznemu subjektu, razen če obstajajo upravičeni varnostni pomisleki ali če so sestavni deli sistema tehnično nezdružljivi.
3. Kadar je treba za nadomestitev stare zmogljivosti z novo v elektrarni, ki izkorišča obnovljive vire energije, ali z nadgradnjo povezane omrežne infrastrukture, ki je potrebna za vključitev obnovljivih virov energije v elektroenergetski sistem, sprejeti odločitev, ali je za projekt potreben postopek presoje vplivov na okolje ali presoja vplivov na okolje na podlagi člena 4 Direktive 2011/92/EU, se taka predhodna določitev in/ali presoja vplivov na okolje omeji na morebitne pomembne vplive, ki izhajajo iz spremembe ali razširitve v primerjavi s prvotnim projektom.
4. Kadar za nadomestitev stare zmogljivosti z novo v solarnih napravah ni potreben dodaten prostor in je nadomestitev skladna z veljavnimi ukrepi za ublažitev vplivov na okolje, določenimi za prvotno napravo, se projekt, če je ustrezno, izvzame iz zahteve po ugotavljanju, ali je zanj potrebna presoja vplivov na okolje na podlagi člena 4 Direktive 2011/92/EU.
5. Vse odločitve, ki izhajajo iz postopkov izdaje dovoljenj iz odstavkov 1 in 2 tega člena, se objavijo v skladu z obstoječimi obveznostmi.

Člen 5a

Pospešitev postopka izdaje dovoljenj za projekte na področju energije iz obnovljivih virov in za povezano omrežno infrastrukturo, ki je potrebna za vključitev energije iz obnovljivih virov v sistem

Države članice lahko projekte na področju energije iz obnovljivih virov ter projekte na področju skladiščenja energije in električnega omrežja, ki so potrebni za vključitev energije iz obnovljivih virov v elektroenergetski sistem, izvzamejo iz presoje vplivov na okolje na podlagi člena 2(1) Direktive 2011/92/EU ter ocen o varstvu vrst na podlagi člena 12(1) Direktive 92/43/EGS in člena 5 Direktive 2009/147/ES, če se bo projekt nahajal na območju, ki je predvideno za energijo iz obnovljivih virov, ali omrežnem območju za povezano omrežno infrastrukturo, ki je potrebna za vključitev energije iz obnovljivih virov v elektroenergetski sistem, če so države članice določile tako območje in če je bila zanj izvedena strateška presoja vplivov na okolje v skladu z Direktivo 2001/42. Pristojni organ zagotovi, da se na podlagi obstoječih podatkov uporabijo ustrezni in sorazmerni blažilni ukrepi za zagotovitev skladnosti s členom 12(1) Direktive 92/43/EGS in členom 5 Direktive 2009/147/EGS ali, če ti niso na voljo, da upravljavec plača denarno nadomestilo za programe varstva vrst, s katerimi se zagotovi ali izboljša stanje ohranjenosti prizadetih vrst.

Člen 6

Pospešitev uvajanja toplotnih črpalk

1. Postopek izdaje dovoljenj za namestitev toplotnih črpalk z zmogljivostjo za proizvodnjo električne energije pod 50 MW traja največ en mesec, medtem pa ko v primeru geotermalnih toplotnih črpalk traja največ tri mesece
2. Razen če obstajajo upravičeni varnostni pomisleki ali so potrebna dodatna dela za priključitev na omrežje ali so sestavni deli sistema tehnično nezdružljivi, se ustreznemu subjektu po priglasitvi dovoli priključitev na prenosno ali distribucijsko omrežje za:
 - (a) toplotne črpalke z zmogljivostjo za proizvodnjo električne energije do 12 kW in
 - (b) toplotne črpalke, ki jih namesti samooskrbovalec z energijo iz obnovljivih virov, z zmogljivostjo za proizvodnjo električne energije do 50 kW, če zmogljivost naprave samooskrbovalca z energijo iz obnovljivih virov za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov znaša vsaj 60 % zmogljivosti toplotne črpalke.
3. Države članice lahko nekatera območja ali strukture izključijo iz določb tega člena zaradi varstva kulturne ali zgodovinske dediščine ali iz razlogov, povezanih z nacionalnimi obrambnimi interesi ali varnostjo.
4. Vse odločitve, ki izhajajo iz postopkov izdaje dovoljenj iz odstavkov 1 in 2 tega člena, se objavijo v skladu z obstoječimi obveznostmi.

Člen 7

Roki za postopek izdaje dovoljenj za namestitev opreme za sončno energijo, nadomestitev stare zmogljivosti z novo v elektrarnah, ki izkoriščajo obnovljive vire energije, in uvedbo toplotnih črpalk

Pri določanju rokov iz členov 4, 5 in 6 se v rokih ne upošteva naslednji čas, razen če sovpada z drugimi upravnimi stopnjami postopka izdaje dovoljenj:

- (a) čas, v katerem se elektrarne, njihovi priključki na omrežje in povezana omrežna infrastruktura, potrebna za zagotovitev stabilnosti, zanesljivosti in varnosti omrežja, gradijo ali nadomeščajo z novo zmogljivostjo, in
- (b) čas za upravne stopnje, potrebne za velike nadgradnje omrežja zaradi zagotavljanja stabilnosti, zanesljivosti in varnosti omrežja.

Člen 8

Pregled

Komisija najpozneje do 31. decembra 2023 opravi pregled te uredbe z vidika sprememb pri zanesljivosti oskrbe in cenah energije ter potrebe po nadaljnjem pospeševanju uvajanja energije iz obnovljivih virov. Poročilo o glavnih ugotovitvah tega pregleda predloži Svetu. Na podlagi tega poročila lahko Komisija predlaga podaljšanje veljavnosti te uredbe.

Člen 9
Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se 18 mesecev od začetka njene veljavnosti.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V ..., dne ...

Za Svet
Predsednik/predsednica
